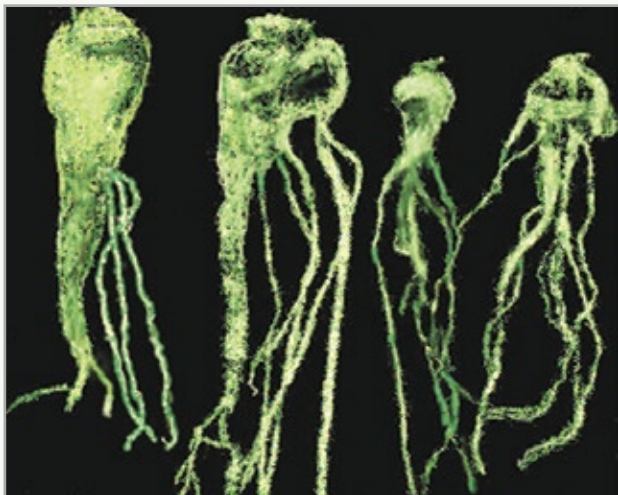

***Paratylenchus bukowinensis* Micol.**

Szpilecznik baldasznik

Uszkodzone (zdeformowane i rozwidlające się) korzenie
spichrzowe pietruszki

Przekrój przez porażone korzenie spichrzowe marchwi
z widoczną gnijącą tkanką

***Paratylenchus bukowinensis* Micol.**

Szpilecznik baldasznik

Rośliny żywicielskie: Rośliny z rodzin baldaszkowatych i krzyżowych. W Polsce największe znaczenie gospodarcze gatunek ten ma na pietruszce, selerze i marchwi.

Objawy występowania: Szkodnik jest osiadłym ektopasożytem korzeni. Korzenie pietruszki i marchwi porażone przez ten gatunek mogą być rozwidłone i skrócone, a często obserwuje się wyrastające z nich pęczki drobnych, cienkich korzeni. W konsekwencji następuje zahamowanie wzrostu, a niekiedy nawet zamieranie młodych roślin. Na selerze nicien uszkodza cienkie korzenie, co jest przyczyną zahamowania ich wzrostu oraz powstawania na nich zgrubień oraz nekroz. Roślina broniąc się wytwarza drobne korzonki, które są szybko atakowane przez namnażające się nicienie. Żerując przez dłuższy czas w jednym miejscu, nicienie powodują powstawanie ran na korzeniach, a z czasem doprowadzają do zamierania całego systemu korzeniowego. Przez zranienia przenikają do korzeni różne mikroorganizmy saprofityczne wywołujące procesy gnilne. Przy licznych występowaniu szkodnika obserwuje się placowe zamieranie roślin na polu. Dotyczy to zwłaszcza pietruszki.

Biologia: Zapłodniona samica żeruje jako pasożyt zewnętrzny przez dłuższy czas w jednym miejscu na korzeniu (nieraz przez całe życie). Z jaj wylęgają się osobniki młodociane J_2 , które z czasem przekształcają się w J_3 i J_4 . Stadium J_4 nie odżywia się i jest przystosowane do przeżycia niekorzystnych warunków, takich jak zbyt duża liczebność populacji lub brak żywiciela. Jest to jedyne stadium zimujące, którego linienie do form dorosłych jest stymulowane przez wydzieliny korzeni żywicieli. Samce mają uwsteczniony przewód pokarmowy, nie odżywiają się i prawdopodobnie żyją krótko. W naszych warunkach rozwój jednego pokolenia szkodnika w gruncie trwa około 30 dni. Tempo rozrodu nicienia jest duże i na pietruszce w czasie sezonu wegetacyjnego liczebność populacji może wzrosnąć nawet 700 razy. W Polsce szpilecznik najczęściej i najliczniej rozwija się w glebach z dużą zawartością substancji pylistych.

Termin lustracji i pobieranie prób: W czasie sezonu wegetacyjnego należy zwracać uwagę na rośliny pietruszki, marchwi i selera charakteryzujące się słabym wzrostem i zamieraniem. Do analizy pobierać przede wszystkim rośliny z korzeniami wykazującymi objawy porażenia (lub ich same korzenie) z przylegającą do nich glebą, w której można stwierdzić nicienie. Alternatywnie można pobierać samą glebę z okolicy korzeni roślin. Pobrany materiał roślinny i glebę należy odpowiednio zapakować i jak najszybciej przekazać do badań laboratoryjnych.